

Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ile Kişilik İlişkisinin İncelenmesi

Fatih Özgen¹, Özhan Bavlı²

Özet

Amaç: Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile kişilik ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve Yöntem: Çalışmaya Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi'nde okuyan toplam 527 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Veriler İnternet bağımlılık ölçeği ile Eysenck Kişilik anketi kısa form kullanılmasıyla elde edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS programında, gruplar arasındaki karşılaştırmalar için Kruskal Wallis testi, değişkenler arasındaki ilişkiler için Pearson Korelasyon testi kullanılmıştır. Bulgular $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerinin internet bağımlılık puan ortalamaları $26,85 \pm 14,41$ olarak bulunmuş, %94'ü ortalama internet kullanıcısı olarak tespit edilmiştir. İnternete en çok cep telefonundan (%58) bağlandıkları, haftada $5,8 \pm 1,8$ gün; günde $4,7 \pm 3$ saat interneti kullandıkları, en çok sosyal paylaşım ve chat (%30) sitelerini kullandıkları belirlenmiştir. İnternet bağımlılığının birimlere göre istatistiksel olarak farklılaştığı tespit edilmiştir. ($p < 0,05$). Fen Edebiyat Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu ve İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin internet bağımlılığı puanı anlamlı şekilde diğer bölümlerden düşük bulunmuştur. İnternet bağımlılığı erkeklerde daha yüksek bulunmuştur. ($p < 0,05$). Katılımcıların kişilik özellikleri bakımından "Dışa Dönüklük" boyutunda daha yüksek ortalama puana ($3,9 \pm 1,8$) sahip olduğu belirlenmiştir. İnternet bağımlılığı puanı ile Nörotizm ve Psikotizm kişilik alt boyutları arasında istatistiksel anlamda pozitif yönlü bir ilişki Yalan alt boyu ile negatif bir ilişki olduğu belirlenmiştir. ($p < 0,01$).

Sonuç: Bu çalışmada internet bağımlılığı puanı düşük bulunmuştur. İnternet bağımlılık puanının düşük bulunması istenen bir durum olmakla birlikte bu durumun korunması için öğrencilerin rekreatif faaliyetlere katılımının sağlanması faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler

İnternet bağımlılığı,
Kişilik,
Üniversite,
Spor,

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 30.06.2017

Kabul Tarihi: 09.10.2017

Online Yayın Tarihi: 15.12.2017

DOI: 10.18826/useeabd.324876

Investigation of Internet Addiction and Personality Relationship among University Students

Abstract

Aim: In this study, it was aimed to examine to internet addiction and personality relation among university students.

Material and Methods: Totally 527 students, studying at Çanakkale Onsekiz Mart university participated to this study as a volunteer. Internet addiction scale and Eysenck personality scale were used to collect data. Kruskal Wallis was used to investigate differences between groups and Pearson Correlation was also used to investigate the relation between variables in SPSS. Findings were accepted at $p < 0.05$ level.

Results: Total internet addiction scores of participants were 26.85 ± 14.41 point, %94 of them were average internet user. It was determined that they are mostly connected the internet from the mobile phone (%58), 5.8 ± 1.8 days a week and 4.7 ± 3.0 hours a day, and that they mostly use social network and chat sites (%30). There were statistical differences between departments ($p < 0.05$). The internet addiction score of students of Faculty of Science and Literature, School of Health and Theology was significantly lower than other sections. internet addiction scores were higher in males ($p < 0.05$). In terms of personality characteristics of participants, it was found that they had a higher score (3.9 ± 1.8) in the "Outward Turnover". It was determined that there is a statistically positive relationship between internet addiction score and Neurotism, Psychotism but the negative relationship with the "Lie" personality sub-dimensions.

Conclusion: Internet dependency score was found low in this study. Although this is a desirable situation, it would be useful to ensure participation of students in the recreational activities to protect this situation.

Keywords

Internet addiction,
Personality,
University,
Sport,

Article Info

Received: 30.06.2017

Accepted: 09.10.2017

Online Published: 15.12.2017

DOI: 10.18826/useeabd.324876

[\(Extended English Abstract is at the end of this document\)](#)

The role and contributions of each authors as in the section of IJSETS Writing Rules "Criteria for Authorship" is reported that: **1. Author:** 1,2,5,6,7,8; **2.**

Author: 4,5,6,7,8

¹Çanakkale Onsekiz Mart University, School of Physical Education and Sports, Çanakkale/Türkiye, fatihozgen@hotmail.com

²**Corresponding Author:** Çanakkale Onsekiz Mart University, School of Physical Education and Sports, Çanakkale/Türkiye, ozhanbavli@hotmail.com

GİRİŞ

Çağımız insanının artarak devam eden problemlerinden biri de internet-bilgisayar bağımlılığıdır. Bu sorunun sebeplerinden birisi de bilgisayarın yanlış şekilde ve yanlış amaçlar için kullanılmasıdır. Bilgisayarı bilgi edinmek, haberleşmek ve belli ölçüde eğlenmek için kullanmak bir problem değildir. Bizim asıl üzerinde durmak istediğimiz mesele bilgisayarın, kişinin hayatının ana gayesi haline gelmiş olması, ona zarar veren ve onu toplumdan soyutlayan kullanım tarzıdır. Modern çağın insanı internet bilgisayar bağımlılığı probleminin, hastalık olarak algılanmasında geç kalmıştır. Gelişen dünyada internetin temel ortaya çıkış amacı iletişimi artırmak ve bilgi paylaşımını kolaylaştırarak, araştırmacıların olanaklarını artırmaktır. Ancak internetin tahmin edilenden de hızlı yaygınlaşması patolojik aşırı kullanıma bağlı sorunları da ortaya çıkartmaya başlamıştır. İnternetin kontrolsüzce ve kişiye zarar verecek şekilde kullanımı internetin patolojik kullanımı olarak ifade edilmektedir ve psikiyatri literatüründe tartışmaya girmiş bir konudur. Patolojik aşırı kullanım ve bunun sonucunda meydana gelen sosyal yaşamdan çekilme, kişiler arası iletişimde bozulma, zarar gören evlilikler, akademik başarı oranlarında düşme, kişisel gelişimde sorunlar, finansal sorunlar, uykusuzluk ve yorgunluk gibi yakınmalar ve uzun süreli bilgisayar başında hareketsiz kalmaya bağlı oluşan fiziksel sorunlar internet kullanımının olumsuz yönleri olarak sayılabilmektedir (Nalwa, 2003; Chou, 2005). İnternetin tüm dünyada bu denli hızla yayılması, kuşkusuz pek çok farklı disiplinin konuyu ele almasına neden olmuş ve birey üzerinde yarattığı etkiler ile psikoloji literatürüne de girmesini sağlamıştır. İnternet, bir yandan insanların pek çok ihtiyacını karşılarken, bir yandan da bağımlılığın gelişmesine neden olmaktadır. Bağımlılık yapıcı bir araç olduğu, Goldberg (1996)'in yaptığı bir çalışma ile ortaya atılmıştır.

Konuya ilişkin bir kurama göre, bazı bireylerin çok fazla internet kullanma nedeni, internetin kişiye hoşlandığı türden iletişim deneyimleri sağlamasıdır ve bu fazla kullanım da bağımlılık benzeri davranışlara neden olmaktadır (Stephenson, 1988). Bağımlı olan bireyler interneti eğlence, etkileşim ve hoşnutluk duygularını yaşamak için daha sık kullanmaktadırlar. Başka bir deyişle, internet bağımlılığı ile “internet kullanım süresi” ve “internetin etkileşim amaçlı kullanımı” arasında pozitif ve anlamlı ilişkiler olduğunu gösteren pek çok çalışma bulunmaktadır (Yang & Tung, 2004). Bireylerin interneti bilgi, iletişim ve eğlence gereksinimlerini doyumak amacıyla kullandıklarına ilişkin verilerden hareket edildiğinde; internet kullanımı ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkiler de doğal olarak gündeme gelmektedir. Kişilik özelliklerinin, sosyal etkileşime ilişkin motivasyon ve davranışı etkilediği belirtilmektedir (Levine & Stokes, 1986). Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarının diğer insanlara göre daha fazla olması, interneti en fazla kullanan grup olmalarına yol açıyor olabilir. Bu durumun giderek bağımlılığa neden olması kaçınılmaz bir durum yaratmaktadır. Ancak bu durumun ortaya çıkışına kişilik özelliğinin etkisinin olup olmadığı tartışma konusudur. Bu nedenle çalışmanın amacı, internet bağımlılığı için risk altında olan üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığının yaygınlığının saptanması, internet bağımlılığının kişilik ile ilişkisinin incelenmesidir.

MATERYAL ve YÖNTEM

Bu araştırmanın evreni, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Terzioğlu Yerleşkesinde ki tüm fakülte ve yüksekokullarda öğrenim gören toplam 12.647 öğrencilerden oluşmaktadır. Bu çalışma 23.07.2014 Tarih ve 2014-14 karar no ile Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan etik onayı almıştır. Araştırmacılar 10.000 evrenli topluluktan örneklem büyüklüğü 0,05 hata payı ile seçerken 370 kişinin yeterli olabileceğini vurgulamaktadır (Yazıcıoğlu & Erdoğan, 2004). Bununla birlikte hatayı önlemek için örneklem seçiminde bilinen evren büyüklüğünde dikkate alınan formül $(N=Nt^2pq/d^2(N-1)+t^2pq)$ kullanılmıştır (Sümbüloğlu, 1994). Buna göre $(n=12647 \times 1,96^2 \times 0,5 \times 0,5 / 0,05^2 (12647-1) + 1,96^2 \times 0,5 \times 0,5)$ Denklem sonucunda örneklem sayısı 365 kişi olarak belirlenmiş, tabaka aralığı ise; örneklemin evrene bölünmesi ile ortaya çıkan verinin tabakalardaki evren değerleri ile çarpımı ile tablodaki gibi belirlenmiştir $(n=365/12647=0,03)$.

Tablo 1. Örneklem Seçimi

Fakülteler	Evren	Örneklem
Sağlık Yüksekokulu	1086	32,02
Fen Edebiyat Fakültesi	4407	129,93
Tıp Fakültesi	503	14,83
Ziraat Fakültesi	1181	34,82
İlahiyat Fakültesi	1225	36,12
Güzel Sanatlar Fakültesi	649	19,13
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	508	14,98
Mühendislik Fakültesi	1435	42,31
Deniz Bilimleri Fakültesi	210	6,19
Turizm Yüksekokulu	923	27,21
Turizm Fakültesi	222	6,55
İletişim Fakültesi	141	4,16
Mimarlık ve Tasarım Fakültesi	107	3,15
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	50	1,47
Toplam	12647	364,08

Eksik ya da hatalı anketlerin olabileceği göz önüne alındığında örneklemin 550 kişi olarak alınması uygun bulunmuştur. Çalışmaya farklı fakülte, bölüm ve sınıflardan yaş ortalaması 21,4±2,6 yıl ve aylık gelir ortalaması 669±431 TL olan 550 üniversite öğrencisi gönüllü olarak katılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada araştırmacının geliştirdiği demografik özellikleri ve internet kullanım özelliklerini belirleyici 19 sorudan oluşan “kişisel bilgi formu” kullanılmış olup bununla birlikte 20 soruluk İnternet bağımlılık ölçeği ile 24 soruluk Eysenck Kişilik anketi (EKA-GGK) kullanılmıştır. 550 anket, Katılımcılara elden dağıtılmıştır. Geriye dönen anketler kontrol edilmesine karşın yanlış veya eksik kullanımdan dolayı 23 anket çalışmaya dâhil edilmemiş 527 anket değerlendirmeye alınmıştır **İnternet Bağımlılığı Ölçeği**; Young (1998), geliştirilmiş ve Bayraktar (2001) tarafından Türkçeye uyarlanan 20 soruluk 6’lı (0-5 arasında) likert tipi ölçektir. Anketten toplamda 80 ve üzeri puan almak işlevsellikte belirgin bozulmanın göstergesi olarak kabul edilmekte ve bu grup “internet bağımlısı” olarak tanımlanmaktadır. 50-79 puan arası alanlar günlük hayatlarında internetle ilgili birtakım sorunlar yaşayan “riskli internet kullanıcısı” olan grup olarak tanımlanmaktadır. “49 puan ve altı” alanlar ise yaşamında internet kullanımına bağlı herhangi sorun yaşamayan “ortalama internet kullanıcısı” olarak tanımlanmaktadır (Bayraktar, 2001).

Gözden Geçirilmiş Eysenck Kişilik Anketi-Kısaltılmış Form (EKA-GGK); Francis ve ark. (1992), tarafından geliştirilen ve Karancı ve ark. (2007), tarafından Türkçeye uyarlanan 24 maddelik evet-hayır şeklinde kodlanan ölçektir. Dışadönüklük, Nörotisizm, Psikotisizm, Yalan olmak üzere dört alt boyuttan oluşan ölçekten her alt boyut için 0-6 puan arasında puan alınmaktadır.

İstatiksel Analiz

Veriler SPSS programında değerlendirilmiştir. Betimsel istatistik verileri; yüzde, frekans, ortalama ve standart sapma şeklinde gösterilmiş, normal dağılım göstermeyen verilerde ikili grupların karşılaştırılmasında Mann-Whitney U testi, çoklu grupların karşılaştırılmasında Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Grupların sayısal verilerinin ilişkilendirilmesi için ise Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır. Bulgular p<0,05 düzeyinde anlamlı kabul edilmiştir.

BULGULAR**Tablo 2.** Katılımcıların Demografik Özellikleri

Parametreler		N	%
Sınıf	1 Sınıf	158	30,0
	2 Sınıf	114	21,6
	3 Sınıf	92	17,5
	4 Sınıf	163	30,9
	Toplam	527	100,0
Cinsiyet	Erkek	228	43,3
	Bayan	299	56,7
Medeni Durum	Evli	20	3,8
	Bekar	507	96,2
Bölüm	Fen Edebiyat Fakültesi	152	28,8
	Sağlık Yüksekokulu	52	9,9
	Tıp Fakültesi	15	2,8
	Ziraat Fakültesi	50	9,5
	İlahiyat Fakültesi	65	12,3
	Güzel Sanatlar Fakültesi	20	3,8
	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	30	5,7
	Mühendislik Fakültesi	50	9,5
	Deniz Bilimleri Fakültesi	10	1,9
	Turizm Fakültesi	54	10,2
	İletişim Fakültesi	15	2,8
	Mimarlık Fakültesi	5	0,9
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	9	1,7
	Toplam	527	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine dair bulgular Tablo 2’de gösterilmiştir. Buna göre çalışmaya toplam 527 (%100) öğrencinin katıldığı ve katılımcıların çoğunlukla (%60,9) birinci ve üçüncü sınıftan olduğu, cinsiyetler bakımından dengeli bir katılımın olduğu ve en fazla katılımın bölümler bazında ise en fazla öğrenci popülasyonuna sahip olan Fen Edebiyat Fakültesi’nin olduğu (%28,8) bulunmuştur.

Tablo 3. İnternet kullanım bilgileri dağılımı

Parametreler		N	%
İnternete Bağlanma Aracı	Cep Telefonu	383	58
	Tablet	42	6
	PC	216	33
	Oyun Konsolu	10	2
	Diğer (Pda, TV)	5	1
	Toplam	656	100
İnternete Bağlanma Yeri	Ev	401	55
	İnternet Kafe	29	4
	Okul	145	20
	Diğer (Yurt, kafe, iş yeri vs.)	156	21
	Toplam	731	100
İnterneti Kullanma Amacı	Amaçsızca dolaşmak	164	13
	Sosyal paylaşım ve Chat	393	30
	Ders çalışmak	209	16
	Oyun oynamak	125	10
	Video izlemek	211	16
	E-postaya bakmak	170	13
	Diğer	21	2
	Toplam	1293	100
	N	$\bar{X}$	SS
Online Kalma Süresi (hafta/gün)	527	5,8	1,8
Online Kalma Süresi (gün/saat)	527	4,7	3,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin internet kullanımına dair bulgular Tablo 3’te gösterilmiştir. Buna göre katılımcıların çoğu (%58) internete akıllı telefonlardan, genellikle (%55) evlerinde bulunan internet erişim noktasından ulaştığı tespit edilmiştir. İnternet kullanan katılımcıların interneti kullanım amacı ise en çok (%30) “Sosyal paylaşım ve chat” olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların haftada ortalama 5,8±1,8 gün ve günde ortalama 4,7±3,0 saat interneti kullandığı saptanmıştır.

Tablo 4. Bölümlere göre internet bağımlılığı puanları karşılaştırması

	Sıra		X2	df	p	Anlamlı Fark
	N	Ortalaması				
Fen Edeb. Fak.	152	251,02				Fen Edb. Fak. < Besyo, İletişim Fak
Sağlık Yüksekokulu	52	241,75				
Tıp Fakültesi	15	231,43				
Ziraat Fakültesi	50	277,98				Sağlık YO. < Besyo, İletişim. Fak., İkt. İd. Bil. Fak.
İlahiyat Fakültesi	65	218,69				İlahiyat Fak. < Besyo, Müh. Fak., Turizm Fak., İletişim Fak., İkt. İd. Bil. Fak.
Güzel Sanat. Fak.	20	292,33				
Bed. Eğt.ve Sp. YO	30	311,68	22,258	12	0,035*	
Mühendislik Fak.	50	286,28				
Deniz Bi. Fak.	10	212,35				Besyo> Fen ed. Fak., Sağlık YO, İlahiyat fak.
Turizm Fakültesi	54	290,77				
İletişim Fakültesi	15	329,10				
Mimarlık Fakültesi	5	279,40				
İkts. İd. Bil Fak.	9	349,72				Mühend. Fak. > İlahiyat Fak.
Toplam	527					Deniz Bil Fak. > İkt. Fak.
Pers.25	1,000					
Medyan	4,000					
Pers. 75	8,000					

*p<0,05

Çalışmaya katılan öğrencilerin internet bağımlılığı puanlarına dair ortalama skorlar Tablo 4’te gösterilmiştir. Buna göre katılımcıların ortalama 26,83±14,41 puana sahip oldukları belirlenmiştir. Bu puan dikkate alındığında internet bağımlılığı riski taşımayan normal kullanıcı sınıflamasında oldukları belirlenmiştir. Bununla birlikte en yüksek bağımlılık Puanına İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri sahip iken (35,00±15,62) en düşük puana ise Deniz Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin sahip olduğu (22,10±15,29) belirlenmiştir. Katılımcıların okudukları bölümlere göre bağımlılık puanlarının istatistiksel anlamda farklılığına dair yapılan Kruskal Wallis analiz sonucunda ise bölümler arasında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur (p<0,05). Buna göre; Fen Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin, Beden eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve İletişim fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha düşük puana sahip olduğu belirlenmiştir. Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin istatistiksel anlamda Beden eğitimi ve Spor Yüksekokulu, İletişim Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha düşük puana sahip olduğu belirlenmiştir. İlahiyat Fakültesi öğrencileri, Beden eğitimi ve Spor Yüksekokulu, İletişim fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Turizm fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha düşük puana sahip olduğu belirlenmiştir. Beden eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri, Fen Edebiyat Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu ve İlahiyat Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha yüksek puana sahip olduğu belirlenmiştir. Mühendislik Fakültesi öğrencileri, İlahiyat Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha yüksek puana sahip olduğu belirlenmiştir. Deniz Bilimleri Fakültesi öğrencileri, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha yüksek puana sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların kişilik tipi puanlarının karşılaştırılması

	N	Nörotizm (Sıra ortalaması)	Dışa dönüklük (Sıra ortalaması)	Psikotizm (Sıra ortalaması)	Yalan (Sıra ortalaması)
1. Fen Edb Fak.	152	286,64	278,20	269,60	273,61
2. Sağlık YO	52	282,82	263,96	237,31	279,52
3. Tıp Fakültesi	15	202,20	187,97	211,37	190,33
4. Ziraat Fakültesi	50	263,44	234,59	294,49	240,33
5. İlahiyat Fak.	65	236,42	228,95	194,92	308,61
6. Güzel San. Fak.	20	253,15	263,45	294,05	269,48
7. Bed. Eğt. Sp. YO	30	258,45	301,65	310,10	258,33
8. Müh. Fak.	50	294,61	254,23	313,23	200,71
9. Deniz Bil. Fak.	10	131,00	285,95	204,55	245,80
10. Turizm Fak.	54	239,21	310,29	255,05	311,83
11. İletişim Fak.	15	236,20	253,73	335,57	177,00
12. Mimarlık Fak.	5	283,90	217,90	236,10	216,80
13. İkt. İd. Bil. Fak.	9	282,61	238,22	263,00	206,94
Pers. 25	527	2,000	3,000	1,000	3,000
Medyan	527	3,000	4,000	2,000	4,000
Pers. 75	527	5,000	5,000	2,000	5,000
X2	527	21,235	19,132	35,602	33,362
df	527	12	12	12	12
p	527	0,047*	0,085	0,001**	0,001**
Anlamlı Fark		1>3,5,9,10 2>10 3<1,8 4>9		1>5 2<4,8 3<4,5,8,11 4>2,3,5 5<1,4,6,7,8,10,11 6>5 7>3,5 8>2,3,5,9,10 9<8 10>5,8 11>3,5	1,2>8,11 3,4<5,10 5>3,4,8,11 8>10 10>11,13

*p<0,05; **p<0,01 düzeyinde anlamlı ilişki.

Çalışmaya katılan öğrencilerin kişilik tipi puanlarına dair bulgular Tablo 5'te gösterilmiştir. Buna göre katılımcılar dört alt boyut dikkate alındığında Dışa Dönüklük boyutunda daha yüksek ortalama puana ($3,9 \pm 1,8$) sahip olduğu belirlenmiştir. Bölümlere göre kişilik puanlarının karşılaştırılmasına dair yapılan Kruskal Wallis analizi sonucunda ise Dışa Dönüklük alt boyut dışında diğer alt boyutlarda istatistiksel anlamda farklılıkları belirlenmiştir. Buna göre; Nörotizm alt boyutunda, Fen Edebiyat Fakültesi öğrencileri, Tıp Fakültesi, ilahiyat Fakültesi, Deniz Bilimleri Fakültesi ve Turizm Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha yüksek puana sahip olduğu belirlenmiştir. Sağlık Yüksekokulu öğrencileri, Turizm Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha yüksek puana sahip olduğu belirlenmiştir. Tıp Fakültesi öğrencileri, Fen Edebiyat Fakültesi ve Mühendislik Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha düşük puana sahip olduğu belirlenmiştir. Ziraat Fakültesi öğrencileri, Deniz Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha yüksek puana sahip olduğu belirlenmiştir.

Psikotizm alt boyutunda ise; Fen Edebiyat Fakültesi öğrencileri, ilahiyat Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha yüksek puana sahip olduğu belirlenmiştir. Sağlık Yüksekokulu öğrencileri, Ziraat Fakültesi ve Mühendislik Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha düşük puana sahip olduğu belirlenmiştir. Tıp Fakültesi öğrencileri, Ziraat Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Mühendislik fakültesi ve İletişim Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha düşük puana sahip olduğu belirlenmiştir. Ziraat Fakültesi öğrencileri, Sağlık Yüksekokulu, Tıp Fakültesi ve İlahiyat Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha düşük puana sahip olduğu belirlenmiştir. İlahiyat Fakültesi öğrencileri, Fen Edebiyat Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Güzel sanatlar fakültesi, Beden eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Mühendislik fakültesi, Turizm Fakültesi ve İletişim fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha düşük puana sahip olduğu belirlenmiştir.

Yalan alt boyutunda ise; Fen Edebiyat Fakültesi ve Sağlık Yüksekokulu öğrencileri, Mühendislik fakültesi ve İletişim fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha yüksek puana sahip olduğu belirlenmiştir. Tıp Fakültesi ve Ziraat Fakültesi öğrencileri, İlahiyat Fakültesi ve Turizm Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha düşük puana sahip olduğu belirlenmiştir. İlahiyat Fakültesi öğrencileri, Tıp Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Mühendislik fakültesi ve İletişim Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha yüksek puana sahip olduğu belirlenmiştir. Mühendislik fakültesi öğrencileri, Turizm Fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha yüksek puana sahip olduğu belirlenmiştir. Turizm Fakültesi öğrencileri, İletişim Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler fakültesi öğrencilerinden istatistiksel anlamda daha yüksek puana sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 6. İnternet Bağımlılığı (İB) ile Kişilik Tiplerinin İlişkisi

		Yalan	Psikotizm	Dışadönük	Nörotizm	İB
İB	r	-0,298**	0,216**	-0,043	0,205**	1
	p	0,001	0,001	0,329	0,001	
	N	527	527	527	527	527

**p<0,01 düzeyinde anlamlı ilişki.

Çalışmaya katılan öğrencilerin kişilik tipleri ve toplam internet bağımlılığı puanı ile ilişkisine dair bulgular Tablo 6'da gösterilmiştir. Buna göre internet bağımlılığı puanı ile kişilik tipleri arasında istatistiksel anlamda ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Pearson korelasyon analizi göstermiştir ki, internet bağımlılığı puanı ile Nörotizm ve Psikotizm kişilik alt boyutları arasında istatistiksel anlamda pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. İnternet Bağımlılığı puanı arttıkça bu alt boyutlarda da artış olmaktadır. Buna karşın İnternet Bağımlılığı puanı ile Yalan alt boyu arasında negatif bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ancak İnternet bağımlılığı ile Dışa Dönüklük arasında istatistiksel anlamda bir ilişki bulunamamıştır.

TARTIŞMA

İnternet bağımlılığı ile ilgili yurtdışında yapılan çalışmalarda, bağımlılık oranı ile ilgili çok farklı sonuçlar bildirilmiştir. Lam ve ark. (2009), 13-18 yaş arasında olan 1618 lise öğrencisinde yaptıkları çalışmada, şiddetli internet bağımlılığı olan öğrencilerin oranı %0,6, orta düzeyde internet bağımlılığı olan öğrencilerin oranı ise %10,2 olarak saptanmıştır. Yoo ve ark. (2004), 535 ilköğretim öğrencisini inceledikleri bir araştırmada (ortalama yaş:11) internet bağımlılığı yaygınlığı %0,9, muhtemel internet bağımlılığı oranı %14 olarak bulunmuştur. Ko ve ark. (2009), Chen internet bağımlılık skalasını kullanarak 1162 ortaokul öğrencisinde yaptıkları çalışmalarında, internet bağımlılığı oranı %10,8 olarak bulunmuştur. Kore'de 1553 lise öğrencisinde yapılan bir çalışmada internet bağımlılığının görülme sıklığı %1,6 saptanırken, muhtemel internet bağımlılığının oranı %38 saptanmıştır (Kim ve ark. 2006). Kaltiala-Heino ve ark. (2004), Finlandiya'da 7229 ergen üzerinde yaptıkları çalışmada internet bağımlılığının görülme sıklığı erkeklerde: %1,75, kızlar: %1,4 olarak bulunmuştur. Norveç'te 3237 ergende yapılan bir çalışmada ise internet bağımlılığının görülme sıklığı %1,98 bulunmuştur (Johansson & Gotestam, 2004).

Yurtdışında üniversite öğrencileri arasında yapılan çalışmalara baktığımızda, Ni ve ark. (2009), 3557 üniversite öğrencisinde yaptıkları çalışmada internet bağımlılığının yaygınlığı %6,44 olarak saptanmıştır. Yen ve ark. (2009), Chen internet bağımlılık skalasını kullanarak 2453 üniversite öğrencisinde yaptıkları çalışmalarında internet bağımlılığı yaygınlığı %12,3 bulunmuştur. ABD'de 277 üniversite öğrencisinde yapılan bir diğer çalışmada da internet bağımlılığı %8,1 olarak bildirilmiştir (Morahan-Martin & Schumacher, 2000). Ancak yine ABD'de 2513 erişkinde yapılan bir çalışmada %0,7 gibi daha düşük bir oran saptanmıştır (Aboujaoude ve ark. 2006).

İnternet bağımlılığı ile ilgili ülkemizde lise ve üniversite öğrencileri arasında yapılan çalışmalarda da bağımlılık oranı ile ilgili çok farklı sonuçlar bildirilmiştir. Adana ilinde 3975 ergenlerde yapılan çalışmada muhtemel internet bağımlılığı oranı %7,6 olarak bildirilmektedir (Tahiroğlu ve ark. 2008). Düzce ilinde 2010 yılında 300 lise öğrencisi üzerinde yapılan çalışmada muhtemel internet bağımlılığı (MİB) oranı %11,6 olarak bulunmuştur (Canan ve ark. 2010). Samsun'da 1315 lise öğrencisinde yapılan çalışmada internet bağımlılığının oranı %1,2, muhtemel internet bağımlılığı oranı ise %19,9 olarak saptanmıştır (Canbaz ve ark. 2009). Kuzey Kıbrıs'ta 686 lise öğrencisinde yapılan bir çalışmada ise Samsun iline benzer olarak %1,1 olarak bulunmuştur (Bayraktar & Gün, 2007).

Üniversite öğrencileri arasında yapılan çalışmalara baktığımızda, Düzce Üniversitesi öğrencileri arasında yapılan bir çalışmaya göre internet bağımlılığı yaygınlığı %9,7 olarak bulunmuştur (Canan, 2010). Mersin’de ise 910 üniversite öğrencisinde yapılan diğer bir çalışmada internet bağımlılığının görülme sıklığı %2, riskli internet kullanımı oranı %20,9 olarak saptanmıştır.

Bu çalışmada da üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı %0,8 olarak bulunurken riskli internet kullanıcısı oranı da %5,2 olarak saptanmıştır. Diğer çalışmaların bir kısmı ile paralellik gösterse de genel olarak internet bağımlısı ve riskli internet kullanıcısı oranı düşük bulunmuştur. Çalışmada riskli kullanıcı ve bağımlı grubunu bir arada değerlendirdiğimizde %6 oranında sorunlu internet kullanımı olduğunu görmekteyiz. Böyle bakıldığında neredeyse her yüz öğrenciden altısının riskli veya bağımlı olduğu, internet kullanımıyla ilgili sorun yaşadıkları görülmektedir. Üniversite öğrencilerinde yapılan çalışmalarda internet bağımlılığı yaygınlığı %8,1 ile %18,3 arasında bildirilmiştir (Canan, 2010).

Yapılan çalışmalarda ki sonuçların farklılık göstermesi dikkat çekicidir. Bunun nedeni olarak da farklı çevrelerdeki sosyokültürel yapı, yöntem farklılıkları ve internet bağımlılığı tanı ölçütlerinin tam belirlenememiş olması veya farklılık göstermesi olarak sıralanabilir. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin düşük çıkması üniversitede internet ve bilgisayar ağının yeteri kadar gelişmemesinden ya da öğrencilerin ekonomik düzeyleri düşünüldüğünde cep telefonlarının internet paketlerini daha çok tercih etmelerinden veya öğrencilerin ders yüklerinin fazla olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Bununla birlikte bu çalışmada internet kullanım özellikleriyle alakalı Araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının (%100), internet ve bilgisayar kullandığı belirlenirken İnternete bağlanmak için en çok hangi aracı kullanırsınız sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda, en fazla Cep telefonu (%58) ve PC (%33) ile internete bağlandıkları tespit edilmiştir. Yeap ve ark. (2015), Malezya’da üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir çalışmada öncelikli internete bağlanma aracı olarak %28,6 Cep telefonu %71,4 olarak PC olarak bildirmiştir. Bizim çalışmamızla paralellik göstermemesinin sebebi öğrencilerin sosyokültürel ve sosyoekonomik düzeylerinin farklılık göstermesi olabilmekle birlikte, ülkemizde akıllı telefona gösterilen yoğun ilgiden kaynaklanıyor olabilir.

İnternete en çok nereden bağlanırsınız sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda en fazla Ev’den (%55) bağlandıkları belirlenmiştir. Yeap ve ark. (2015), Malezya’da üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir çalışmada internete en çok bağlanma yeri olarak %42,9 Ev’den bağlandıklarını bildirmiştir. Batıgün & Kılıç (2011), 1198 üniversite öğrencisi üzerinde yaptıkları bir çalışmada Ev’den internete bağlanma oranını %73,3 olarak bildirmişlerdir. Evden ve yurttan internete bağlanan katılımcıların, diğer yerlerden internete bağlanan katılımcılara göre bağımlılık oranının ve riskli kullanıcı oranlarının daha yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Aslında bu sonuç pek şaşırtıcı sayılmaz. Çünkü öğrenciler evden ve yurttan diğer ortamlara göre daha rahat internet erişimine sahiptirler. (Balci & Gülnar, 2009)

Araştırma bulguları bu çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir. Üniversite öğrencilerinin en çok evden internete bağlanmalarının günlük hayatlarında yaşadıkları güçlükler ve uğraşlar sonrasında internete bağlanmayı bir anti stres araç olarak veya bir kurtarıcı olarak görmelerinden kaynaklanıyor olabilir. Üniversite öğrencilerine sorulan, çevrimiçi kalma süreniz haftada kaç gün sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda çevrimiçi kalma süresi haftada 5–6 gün olarak tespit edilmiştir. Balci & Gülnar (2009), 953 üniversite öğrencisinde yapılan çalışmada her gün düzenli olarak ya da haftada 4–5 gün internet erişimine sahip olduklarını bildirmişlerdir. Bu bulgular bu çalışma ile paralellik göstermektedir. Üniversite öğrencilerine sorulan, çevrimiçi kalma süreniz günde kaç saat sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda çevrimiçi kalma süresi günde ortalama 4,7 saat olarak bulunmuştur. Balkan (2011), 165 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı bir çalışmaya göre günde 8 saat ve üzeri internet ve bilgisayar kullandığı sonucu bulunmuştur. Bununla birlikte Batıgün & Hasta (2010), 213 üniversite öğrencisi üzerinde yaptıkları çalışmada internet bağımlılığı olan bireylerin günde ortalama 2,17 saat internete bağlı kaldıkları sonucunu bulmuşlardır. İnternette çevrimiçi kalma süresi arttıkça riskli internet kullanımı ve internet bağımlılığı riski artmaktadır. Yapılan çalışmalarda bu konuyla alakalı birbirinden farklı sonuçlar bildirilmiştir. Örneğin, Young (1998), internet bağımlısı olarak tanımladığı grubun haftada ortalama 39 saat internete bağlı kaldıklarını belirtirken, Yang & Tung (2004), bu süreyi 21, Eijnden ve ark. (2008), 9 saat olarak bildirmektedir. Bu durumun, bağımlılık tanımında kullanılan ölçütlerin farklılığı ve buna bağlı olarak seçilen ölçme araçlarından kaynaklandığı, araştırmalarda kullanılan yöntemin de etkili olduğu belirtilmektedir (Yellowlees & Marks, 2007). Bu çalışma sonuçları ile araştırma bulgularının tutarlık göstermemesinin nedeni

üniversite öğrencilerinin ders yükümlülüklerinin fazla olması ve bu yüzden okulda daha fazla zaman geçirmeleri ya da interneti kullanım amaçlarının, araçlarının farklılaşmasından kaynaklanıyor olabilir.

Çalışma sonucunda üniversite öğrencilerine interneti en sık hangisi için kullanırsınız sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda %13 Amaçsızca dolaşmak, %30 Sosyal paylaşım ve Chat, %16 Ders çalışmak, %10 Oyun oynamak, %16 Video izlemek, %13 E-postaya bakmak olarak bulunmuştur. Ergin ve ark. (2013), üniversite öğrencilerinde yaptığı bir çalışmada daha çok oyun ve websurf amacıyla kullanıldığı, e-maile bakma ve ders çalışma için daha az vakit harcandığını bildirmiştir. Çalışmamızdaki bulgular ile diğer çalışmalar büyük ölçüde paralellik gösterse de farklılıklar bulunmaktadır. İnternetin çok geniş bir yelpazeye sahip olması herkese keyif alabileceği bir alan yaratmakta, bu alanlar internette kalma süresini uzatmakta ve internet bağımlılık riskini arttırmadaki etkisi büyük olabilir. Bir görüşe göre, bazı bireylerin çok fazla internet kullanma nedeni, internetin kişiye hoşlandığı türden iletişim deneyimleri sağlamasıdır ve bu fazla kullanım da bağımlılık benzeri davranışlara neden olmaktadır (Ergin ve ark. 2013).

Çalışma sonucunda üniversite öğrencilerinin fakültelere göre internet bağımlılığı puanları değerlendirmeye alındığında internet bağımlılığı genel puanının $26,83 \pm 14,41$ olduğu bulunmuştur. Çalışmamızda Fakültelerin internet bağımlılığı puanlarının karşılaştırılmasında internet bağımlılığı puanının istatistiksel olarak farklılaştığı bulunmuştur. ($p < 0,05$). Yapılan literatür taraması sonucu üniversite öğrencileri üzerinde internet bağımlılığını irdeleyen çalışmalar bulunmasına rağmen İnternet bağımlılığının fakültelere göre karşılaştırılması bağlamında yapılan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak sınırlı literatür incelendiğinde Kır & Sulak (2014), 337 Eğitim fakültesi öğrencisi üzerinde yaptığı bir çalışmada internet bağımlılığı puanını $26,67 \pm 18,36$ olarak bildirmiştir. Köse ve ark. (2012), 397 sağlık Yüksekokulu öğrencisi üzerinde yaptığı çalışmada internet bağımlılığı puanını $40,16 \pm 15,38$ olarak bildirmişlerdir. Çalışma bulguları ile literatürdeki çalışma verileri paralellik göstermektedir.

Çalışma sonucunda erkeklerin internet bağımlılığı ortalama puanları $28,9 \pm 14,8$ iken bayanların internet bağımlılığı ortalama puanları $25,2 \pm 13,8$ olarak bulunmuştur. Bu puanlar dikkate alındığında üniversite öğrencilerinin ortalama internet kullanıcısı sınıfında oldukları görülmektedir. Çakır ve ark. (2011), 996 üniversite öğrencisi üzerinde yaptıkları çalışmada erkeklerin internet bağımlılığı puanını $43,72 \pm 17,48$ kızların internet bağımlılığı puanını ise $32,74 \pm 10,40$ olarak bildirmişlerdir. Bununla birlikte Kır & Sulak (2014), 337 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı çalışmada erkeklerin internet bağımlılığı puanını $32,20 \pm 21,07$ kızların internet bağımlılığı puanını ise $24,62 \pm 16,84$ olarak bildirmişlerdir. Bu veriler bu çalışma bulgularını destekler niteliktedir.

Çalışmada yapılan Mann-Whitney U analizi sonucunda cinsiyete göre internet bağımlılığı puanının istatistiksel olarak farklılaştığı bulunmuştur. Erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre internet bağımlılığı puanlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$). Literatürde genellikle erkeklerin daha çok internet kullandıkları ve daha yüksek bağımlılık puanı aldıkları belirtilmektedir (Vaizoğlu, 2004; Chou & Hsiao, 2000). Kır ve Sulak (2014), 337 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı çalışmadaki bulgular sonucunda internet bağımlılık puanlarının cinsiyet değişkenine göre erkekler lehine anlamlı bir farklılaşma olduğunu bildirmektedir. Benzer sonuçlar Bayraktar (2001), Gencer & Koç (2012), Ergin (2013),'nin yaptıkları çalışmalarda da bildirilmektedir. Çakır ve ark. (2011), yaptığı araştırma sonucunda erkek öğrencilerin kızlara göre internet ve oyun bağımlılığının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu bulgu, Chou & Hsiao (2000), Chou, Londran & Belland (2005), Chou & Tsia (2007), Çakır ve ark. (2011), Morahan-Martin & Schumacher (2000), Scherer & Bost'un (1997), bulgularıyla tutarlılık göstermektedir. Bunun yanında Young (1998), Brenner (1997), Kim ve ark. (2006) bulgularıyla farklılık göstermektedir. Yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu bu çalışma bulgularını destekler nitelikte paralellik göstermektedir. Bununla birlikte erkeklerin kızlara oranla internet kullanımının ve internet bağımlılığı riskinin daha yüksek olması; çevrimiçi oyunlara ve çevrimiçi bahis uygulamalarına daha ilgili olmalarından kaynaklanıyor olabilir.

Yalan ($r = -0,298$) alt boyutuyla İB arasında negatif yönde ancak düşük bir korelasyon olduğu bulunmuştur. Buna karşın Psikotizm ($r = 0,216$) ve Nörotizm ($r = 0,205$) alt boyutları ile İB arasında Dışadönüklük alt boyutu arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0,01$). Yalan alt boyutu ile İB arasında ki negatif ilişkinin sebebi katılımcıların mevcut durumlarını gizlemeye çalışmalarından kaynaklanmış olabilir. Bu durum aslında internet bağımlısı gibi gözükmemeye çalışarak kendini gizleyen fakat risk potansiyeli taşıyan bir kitle olduğu şeklinde yorumlanabilir. Buna karşın Psikotizm ve Nörotizm alt boyutlarının İB ile pozitif yönde bir ilişki taşıması; yalnız, başkalarını umursamayan

ve insanlara aldırış etmeyen bir psikotik ile kaygılı, endişeli, aksi ve çoğunlukla küskün tavırlar sergileyen bir nevrotiğin insanlarla iletişim ve etkileşimde zorlanarak problemlerle internet kullanımına yatkın olduğu sonucu çıkarılabilir. Bununla birlikte Dışadönüklük alt boyutu ile İB arasında bir ilişkinin bulunmaması; dışadönük kişilerin sosyallik yetenekleri ile etkin hareketi benimseyen yapılarının, bu durumda etkili olduğu söylenebilir.

Öztürk & Özmen (2011), 453 üniversite öğrencisi üzerinde yaptıkları bir çalışmada yalan ve nörotizmin problemlerle internet kullanımı ve aşırı kullanım, sosyal fayda ve internetin olumsuz sonuçları alt faktörleri için anlamlı birer yordayıcı olduklarını bildirmiş, Buna karşın dışadönüklük ve psikotizmin problemlerle internet kullanımı için önemli bir etkiye sahip olmadığını da belirtmişlerdir. Bu bulgu, utangaç bireyler ile kişilik tipleri nörotisizm ve yalan alt boyutunda yer alan bireylerin, problemlerle internet kullanımına eğilimli oldukları biçiminde yorumlanabilir. Bu durum, yüz yüze iletişim kurmakta sıkıntı yaşayan ve toplumsal ortamlardan uzak kalmayı tercih eden utangaç kişilerle bir konuyu derinlemesine inceleme becerileri güçlü olan nevroitik kişilerin yüz yüze iletişim yerine yazılı iletişimde kendilerini daha rahat hissetmelerinden kaynaklanıyor olabilir. Benzer bir çalışma yapan Amichai-Hamburger & Ben-Artzi (2000), nevroitik bireylerin yalnızlık duygusunun üstesinden gelebilmek için interneti daha sık kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca internetle sağlanan iletişimin, kişinin söyleyeceklerini kontrol etme ve kişinin istediği herhangi bir anda yanıt yazmasını sağlayacak kadar esnek bir ortam olmasının, nevroitik bireylerin internet ortamında sohbet etmelerini özendirip kolaylaştırabileceğini de vurgulamışlardır (Amichai-Hamburger ve ark. 2002). Dışadönüklük ve psikotizm alt boyutlarının, problemlerle internet kullanımı anlamında yordayıcı olmadığı görülmüştür (Öztürk & Özmen, 2011). Bu bulgu, çeşitli gruplara ve eğlence partilerine katılmayı seven, çok sayıda arkadaşı olan ve yalnız başına kalmaktan hoşlanmayan, girişken, konuşkan, cana yakın ve sosyal ilişkilerinde aktif olan dışadönüklerin (Pişkin, 2004), internette vakit geçirmeyi ilgi çekici bulmadıkları için yüz yüze iletişimi tercih ettiklerini doğrulayan bir sonuç olarak yorumlanabilir (Öztürk & Özmen, 2011). Öte yandan psikotisizm ile problemlerle internet kullanımı arasında anlamlı bir ilişkinin çıkmaması, bencil, saldırgan, anlayışsız, başkalarının haklarına ve iyiliğine duymaz, toplumda sorun yaratan ve diğer insanların canını isteyerek sıkıran bireyler olarak tanımlanan psikotik bireylerin (Yazgan ve ark. 2009), problemlerle internet kullanımına eğilimli olmadıkları biçiminde yorumlanabilir (Öztürk & Özmen, 2011).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma bulguları ile diğer çalışma bulguları büyük ölçüde birbirine benzerlik gösterse de bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bu durumun, katılımcıların ait oldukları çevre ve kültürel özelliklerinin farklılaşmasından kaynaklandığı söylenebilir. Çalışma bulgularına dayanarak; bu çalışmada internet bağımlılığı puanı düşük bulunmuştur. İnternet bağımlılık puanının düşük bulunması istenen bir durum olmakla birlikte bu durumun korunması için öğrencilerin rekreatif faaliyetlere katılmalarının desteklenmesi, araştırma sonucunda internet, en çok sosyal paylaşım ve chat için kullanılmakta olduğundan bu amacın bilgiye ulaşma, eğitim ve öğretim alanlarına yönlendirilmesi için çalışmalar yapılması ve benzer çalışmaların farklı üniversitelerde yapılarak sonuçlarının tartışılmasının faydalı olabileceği söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Aboujaoude, E., Koran, L. M., Gamel, N., Large, M.D., Serpe, R. T. (2006). Potential markers for problematic internet use: A telephone survey of 2.513 adults. *CNS Spectrum*, 11(10), 750-755.
- Amichai-Hamburger, Y., & Ben-Artzi, E. (2000). The relationship between extraversion and neuroticism and the different uses of the internet. *Computers in Human Behaviour*, 16, 441-449.
- Amichai-Hamburger, Y., Wainapel, G., Fox, S. (2002). On the internet, no one knows I'm an introvert: Extroversion, neuroticism and internet interaction. *CyberPsychology & Behaviour*, 5 (2); 125-128.
- Balcı, Ş., & Gülnar, B. (2009). Üniversite Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı ve İnternet Bağımlılarının Profili, *Selçuk İletişim Dergisi*, 6, 1:5-22
- Balkan, E. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Bilgisayar-İnternet Bağımlılığı ve Aile Fonksiyonları Arasındaki İlişki. *e-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 6, (1), 231-239

- Batıgün, A. D., & Hasta, D. (2010). İnternet bağımlılığı: Yalnızlık ve kişilerarası ilişki tarzları açısından bir değerlendirme, *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 11:213-219
- Batıgün, A. D., & Kılıç, N. (2011). İnternet Bağımlılığı ile Kişilik Özellikleri, Sosyal Destek, Psikolojik Belirtiler ve Bazı Sosyo-Demografik Değişkenler Arasındaki İlişkiler, *Türk Psikoloji Dergisi*, 26 (67), 1-10
- Bayraktar, F., & Gün, Z. (2007). Incidence and Correlates of Internet Usage among Adolescents in North Cyprus. *Cyberpsychology & Behavior*, 10(2), 191-197
- Bayraktar, F. (2001). *İnternet kullanımının ergen gelişimindeki rolü*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), İzmir, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı.
- Brenner, V. (1997) Psychology of computer use: XLVII. Parameters of Internet Use, Abuse and Addiction: The first 90 Days of the İnternet Usage Survey. *Psychological Reports*, 80, 879-882.
- Canan, F. (2010). *Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı, disosiyatif belirtiler ve sosyodemografik özellikler arasındaki ilişki*. (Tıpta Uzmanlık Tezi), Düzce Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı.
- Canan, F., Ataoğlu, A., Nichols, L.A., Yıldırım, T., & Öztürk, Ö. (2010). Evaluation of psychometric properties of the internet addiction scale in a sample of Turkish high school students. *Cyberpsychology, Behavior and Social Network*, 13(3), 317-320.
- Canbaz, S., Sunter, A. T., Peksen, Y., Canbaz, M. A., (2009). Prevalence of pathological internet use in a sample of Turkish school adolescents. *Iranian Journal Public Health*, 38(4), 64-71.
- Chou, C., Condrón, L., Belland, J. C. (2005). A Review of the Research on Internet Addiction. *Educational Psychology Review*, 17 (4); 363-388.
- Chou, C. (2001). Internet heavy use and addiction among Taiwanese college students: An online interview study. *Cyberpsychology & Behaviour*, 4(5), 573-585.
- Chou, C. Hsiao, M.C. (2000). Internet addiction, usage, gratification, and pleasure experience: The Taiwan college students' case. *Computers and Education*, 35:65-80.
- Çakır, Ö., Ayas, T., Horzum, M.B. (2011). An investigation of university students' internet and game addiction with respect to several variables, Ankara University, *Journal of Faculty of Educational Sciences*, 44 (2); 95-117
- Eijnden, R. J. J. M., Meerkerk, G. J., Vermulst, A. A., Spijkerman, R., Engels, C. M. E. (2008). Online communication, compulsive internet use, and psychosocial well-being among adolescents: A longitudinal study. *Dev Psychol*, 44:655-665.
- Ergin, A., Uzun, S. U., Bozkurt, A. İ. (2013). Tıp fakültesi öğrencilerinde internet bağımlılığı sıklığı ve etkileyen etmenler, *Pam Tıp Derg*, 6(3):134-142
- Francis, L. J, Brown, L. B. Philipchalk, R. (1992). The development of an abbreviated form of the Revised Eysenck Personality Questionnaire (EPQRA): its use among students in England, Canada, the USA and Australia. *Pers Individ Dif*, 13: 443-449
- Gencer, S. L., & Koç, M. (2012). Internet Abuse Among Teenagers and İts Relations to İnternet Usage Patterns and Demographics. *Educational Technology & Society*, 15(2); 25-36.
- Goldberg, I. (1996). *İnternet addiction disorder*. <http://www.physics.wisc.edu/0shalizi/internet/addiction/criteria.html>. erişim:15-02-2015
- İnan, A., (2010). *İlköğretim II. Kademe ve Ortaöğretimde Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.
- Johansson, A., Gotestam, K.G., (2004). Internet addiction: characteristics of a questionnaire and prevalence in Norwegian youth (12-18 years). *Scand J Psychol*, 45:223-229.
- Kaltiala-Heino, R., Lintonen, T., & Rimpela, A. (2004). Internet addiction? Potentially problematic use of the internet in a population of 12-18-year-old adolescents. *Addiction Research and Theory*, 12;104-121.
- Karancı, N., Dirik, G., Yorulmaz, O., (2007). Eysenck Kişilik Anketi-Gözden Geçirilmiş Kısaltılmış Formunun Türkiye'de Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 18(3)

- Kır, İ., & Sulak, Ş., (2014). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi, *Elektronik Sosyal Bilgiler Dergisi*, 13(51)
- Kim, K., Ryu, E., Chon, M. Y., Yeun, E. J., Choi, S. Y., Seo, J. S., Nam, B. W., (2006). Internet addiction in Korean adolescents and its relation to depression and suicidal ideation: a questionnaire survey. *International Journal of Nursing Studies*, 43:185–192.
- Ko, C. H., Yen, J. Y., Chen, C. S., Yeh, Y. C., Yen, C. F., (2009). Predictive values of psychiatric symptoms for Internet addiction in adolescents: a 2-year prospective study. *Arch Pediatr Adolesc Med*. 163(10):937–943.
- Köse, D., Çınar, N., Akduran, F., (2012). Hemşirelik Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Kişilik Özellikleri ve Zaman Yönetimi ile İlişkisi. *Sakarya University Journal of Science*. 16(3):227-233
- Lam, L. T., Peng, Z. W., Mai, J. C., Jing, J., (2009). Factors associated with Internet addiction among adolescents. *Cyberpsychol & Behaviour*, 12(5):551–5.
- Levine, I., & Stokes, J. P., (1986). An Examination of the Relation Between Individual Difference Variables to Loneliness. *Journal of Personality*, 54: 717-733.
- Morahan-Martin, J., & Schumacher, P., (2000). Incidence and Correlates of Pathological Internet Use among College Students. *Computer Human Behaviour*, 16:13-29.
- Nalwa, K., Anand, A.P., (2003). Internet addiction in students: A cause of concern. *Cyberpsychology & Behaviour*, 6:653-656.
- Ni, X., Yan, H., Chen, S., Liu, Z., (2009). Factors influencing Internet addiction in a sample of freshmen university students in China. *Cyberpsychol & Behaviour*, 12(3): 327–30.
- Öztürk, E., & Özmen, S. K., (2011). Öğretmen Adaylarının Problemlı İnternet Kullanım Davranışlarının, Kişilik Tipi, Utangaçlık ve Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi, *Kuram ve uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(4):1785-1808
- Pişkin, M., *İçedönük ve dışadönük kişilik yapısı*, Y. Kuzgun ve D. Deryakulu (Ed.), Eğitimde bireysel farklılıklar içinde (s. 199-238). Ankara: Nobel, 2004.
- Scherer, K., & Bost, J., (1997). *Internet use patterns: is there internet dependency on campus? In presented at the 105th annual convention of the American psychological association*, Chicago, IL, 18 August.
- Stephenson, W. Y., (1988). *The play theory of mass communication (2nd edition)*. New Brunswick: Transaction Books.
- Sümbüloğlu, K., & Sümbüloğlu, V. (1994). *Biyoistatistik* Ankara: Özdemir Yayınları,
- Tahiroğlu, A. Y., Çelik, G. G., Uzel, M., Özcan, N., Avci, A., (2008). Internet use among Turkish adolescents. *Cyberpsychology & Behaviour*, 11(5), 537-543.
- Vaizoğlu, S. A., Aslan, D., Görmüş, U., Ünlügüzel G., Özemri, S., Akkuş, A., et al. (2004). Internet use among high school students in Ankara, Turkey. *Saudi Med J*, 25:737-740.
- Yang, S. C., & Tung, C., (2004). Comparison of internet addicts and non-addicts in Taiwanese high school. *Computers in Human Behaviour*, 23: 79-96.
- Yazgan-İnanç, B., Yerlikaya, E.E., (2009). Kişilik kuramları. Ankara: Pegem.
- Yazıcıoğlu, Y., & Erdoğan, S., (2004). SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri Ankara: Detay Yayıncılık: 50
- Yeap, J. A. L., Ramayah, T., Kurnia, S., Halim, H. A., Ahmad N. H., (2015). The Assessment of Internet Addiction among University Students: Some Findings from a Focus Group Study, *Technical Gazette*, 22 (1);105-111
- Yellowlees, P. M., & Marks, S., (2007). Problematic internet use or internet addiction? *Computers in Human Behaviour*, 23:1447-1453.
- Yen, J. Y., Ko, C. H., Yen, C. F., Chen, C. S., Chen, C. C., (2009). The association between harmful alcohol use and Internet addiction among college students: comparison of personality. *Psychiatry Clin Neurosci*, 63(2):218–24.

- Yoo, H. J., Cho, S. C., Ha, J., Yune, S. K., Kim, S. J., Hwang, J., Chung, A., Sung, Y. H., Lyoo, I. K., (2004). Attention deficit hyperactivity symptoms and Internet addiction. *Psychiatry Clin Neurosci*, 58:487-494.
- Young K.S., (1998). Internet Addiction: The Emergence of a New Clinical Disorder. *Cyberpsychology & Behaviour*, 1(3):237-244.
- Young, K. S., & Rodgers, R. C., (1998). The Relationship Between Depression and Internet Addiction. *Cyberpsychology & Behavior*, 1(1): 25-28.

EXTENDED ABSTRACT

The Internet has become increasingly popular among people over time. As the Internet is a socioeconomic benefit, there are also adverse effects resulting from overuse. Overuse and unmanageable use of the Internet is associated with social, psychological and occupational impairment. This type of pathological Internet use is called to as Internet addiction. Among the populations, cause of having much free time, university youth seems to be the group that the most internet user. It is emphasized in studies that some personality types are related to addiction types. Is there are a relation with personality and internet addiction? Was the answer of this study? Because of this the aim of this study was to investigate the relationship with internet addiction and personality among university students. Totally 527 students who were study in different departments of Çanakkale Onsekiz Mart university participated in to the study voluntary. Internet addiction scale which was developed by Young (1998) and adapted in to Turkish by Bayraktar (2001), used to analysis the internet addiction and Eysenck personality scale which was developed by Eysenck and Barrett (1985) adapted in to Turkish by Karancı et al. (2007) used to analysis personality types of university students. SPSS used for analysis. Analysis showed that total internet addiction scores of participants were 26.85 ± 14.41 . Besides analysis proved that %94 of participants were average internet user according to classification. Participants use the internet via their own smart phones majority (%58). In addition, findings about the duration of the being online in internet were 5.8 ± 1.8 days in a week and daily internet using time was 4.7 ± 3.0 hours in a day as found. Chatting and using social network was the major reason of the being online in internet (%30). Statistical analysis also proved that there were statistical differences between departments according to internet addiction score ($p < 0.05$). Physical education students had statically higher internet addiction scores than the faculty of art and science, school of health and faculty of theology ($p < 0.05$). Males had statistically higher internet addiction scores than the females ($p < 0.05$). There wasn't any statistically differences according to doing sports or not in ways of internet addiction scores. However, there was a correlation between internet addiction scores and the personality. İnternet addiction scores had low and negative correlation with lie ($r = -0.298$) but low and positive correlation with Psikotizm ($r = 0.216$) and Nörotizm ($r = 0.205$) as found. According to findings participant were normal internet user. Although this is a desirable situation, the presence of danger must not be ignored. Because of this it is possible to say that to protecting this situation directing students to recreational activities can be helpful.

CITATION OF THIS ARTICLE

Özgen, F, & Bavlı, Ö. (2017). Investigation of internet addiction and personality relationship among university students. *Int J Sport Exer & Train Sci*, 3 (4), 129-141. DOI: 10.18826/useeabd.324876